

SUOMEN ASBESTI- JA
PÖLYNSANEERAUSLIIKKEIDEN LIITTO ry.
Asbest- och Dammsaneringsentreprenörernas
Förbund i Finland

Aggressiivinen ilmanäytteenotto-ohje

Analysointimenetelmä: kuitujen laskenta ja tunnistus elektronimikroskoopilla (SEM-EDS)

Mukaan tarvittavat välineet:

- Polykarbonaattisuodattimia koteloiissaan (huokoskoko 0,2 - 0,8 µm).
- Vähintään yksi näytteenottopumppu
 - tilavuusvirralla 2 l/min (suodatin 25 mm) **tai** 10 l/min (suodatin 37 mm).
- Näytteenottajan suojarusteet, säädettävä jalusta, kumiletku, kello, kamera, jatkojohto, näytteenottokaavake, näytteenotto-ohje.

Yleisohjeet – tutustu näihin ennen mittauksen aloittamista

- Ottaessasi ilmanäytteitä suojaudu aina kuten tilassa olisi asbestia.
- Ennen ”puhtaan” tilan näytteenottoa varmista, että tila on kuiva, siisti ja alipaineistus on ollut päällä riittävän pitkään viimeisen pölyävän työvaiheen jälkeen.
- Pumpun todellinen virtausnopeus suodattimen kanssa tulee mitata vähintään kerran kuukaudessa.
- Puhtaassa tilassa ilmanäytettä imetään
 - Ø 37 mm:n suodattimen läpi vähintään 600 l virtausnopeudella 10 l/min (60 min) **tai**
 - Ø 25 mm:n suodattimen läpi vähintään 230 l virtausnopeudella 2 l/min (115 min).
- Likaisessa tilassa ilmanäytettä imetään
 - 300 - 500 litraa/ 10 l virtaus **tai** 60 - 100 litraa/ 2 l virtaus.
 - Pienempi ilmamäärä estää suodattimen tukkeutumisen. Mittaus tulee keskeyttää, mikäli suodatin on tukkeutumassa.
 - Huom! pieni ilmamäärä vaatii useita peräkkäisiä mittauksia.
- Työhygieenisissä altistusmittauksissa (maskimittaus) imetään
 - hengitysilmaasta 25 mm:n suodattimen läpi noin 180 litraa (90 min/ 2 l virtaus) **ja**
 - hengitysvyöhykkeeltä purkutilasta noin 60-100 litraa (30-50 min/ 2 l virtaus).
- Näytteenotto ilmasta suoritetaan aggressiivisesti eli näytteenoton aikana kohteen kaikki pinnat harjataan esim. auton lumiharjalla kahteen kertaan. **Varmista ettei harjasta aiheudu kontaminaatiota eri näytteenottoaikojen välillä. 1 huone, osasto tai rajattu tila = 1 näytteenottoaika.**

Näytteenotto-ohjeet

- Merkitse suodattimen koteloon näytetunnus.
- Aseta suodattimen sisältävä suodatinkotelo sopivalla menetelmällä 1,5 m korkeuteen.
- Avaa suodatinkotelon imupään punainen korkki (outlet) ja yhdistä kotelo letkulla pumppuun.
- Avaa suodatinkotelon 25 mm sininen korkki (inlet) tai poista kansiosa (1/3 osa) 37 mm:n kotelosta.
- Ime pumpulla ilmaa suodattimen läpi. Merkitse muistiin näytteenottoaika, käyttämäsi laitteen yksilöintitunnus ja dokumentoi näytteenotto esim. valokuvin.
- Näytteenoton päätyttyä sammuta ensin pumppu ja irrota suodatinkotelo vasta sen jälkeen. Sulje suodatinkotelo tiivistä (korkit ja/tai kansiosa kiinni). Täytä näytteenottolomake.

Näytteenottolomakkeen täyttö

- Kirjaa lomakkeeseen
 - näytteenottopäivä ja näytteenottajan nimi.
 - näytteenottoaika, näytteenoton kesto ja kokonaisilmamäärä.
 - näytteen tunnus, näytteeseen tai näytteenottoon mahdollisesti vaikuttaneet seikat.